

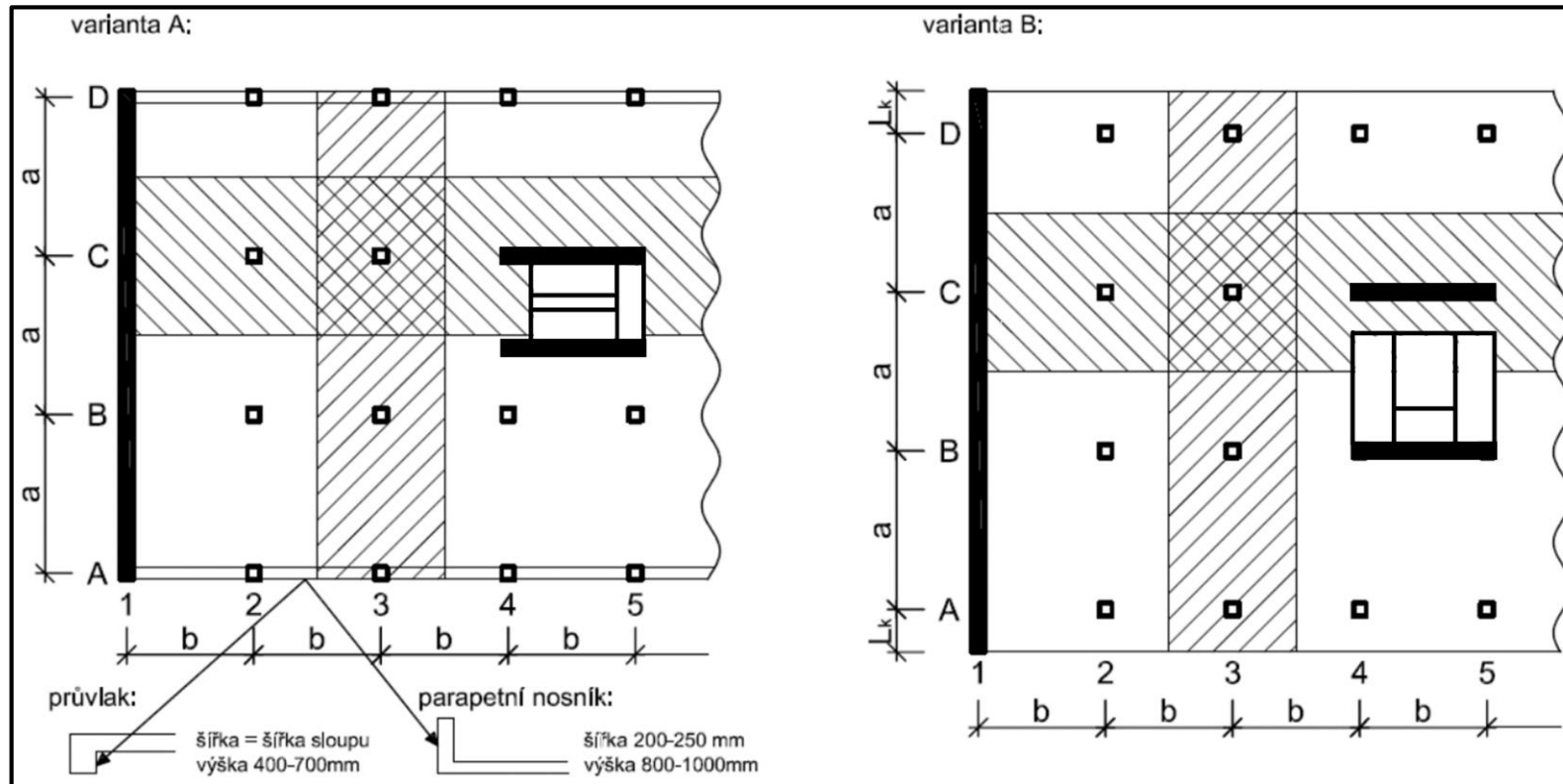
Ztužující železobetonové stěny

Prezentace k cvičení BK01/BZKQ – Úkol 5.1

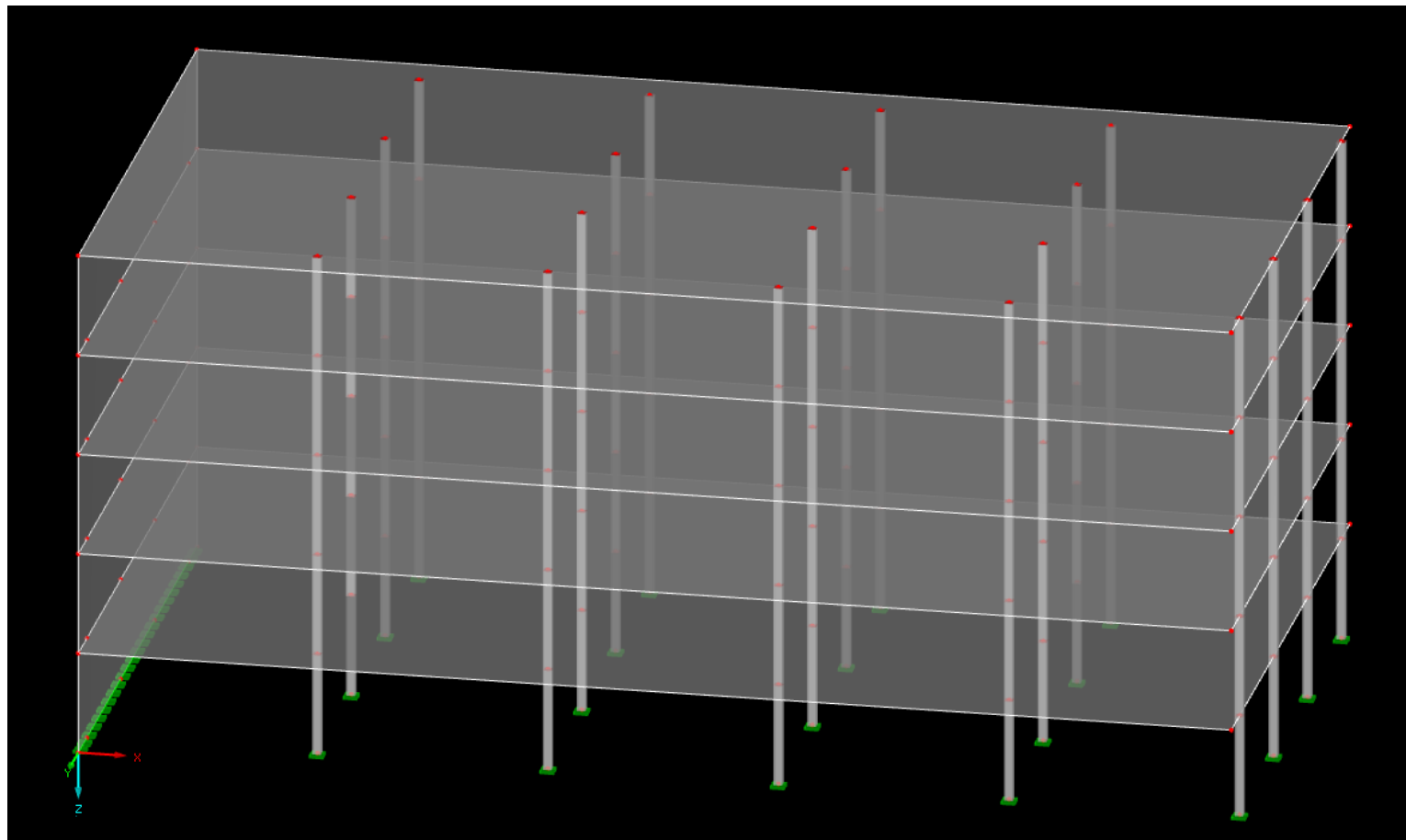
Zadání

Řešená konstrukce

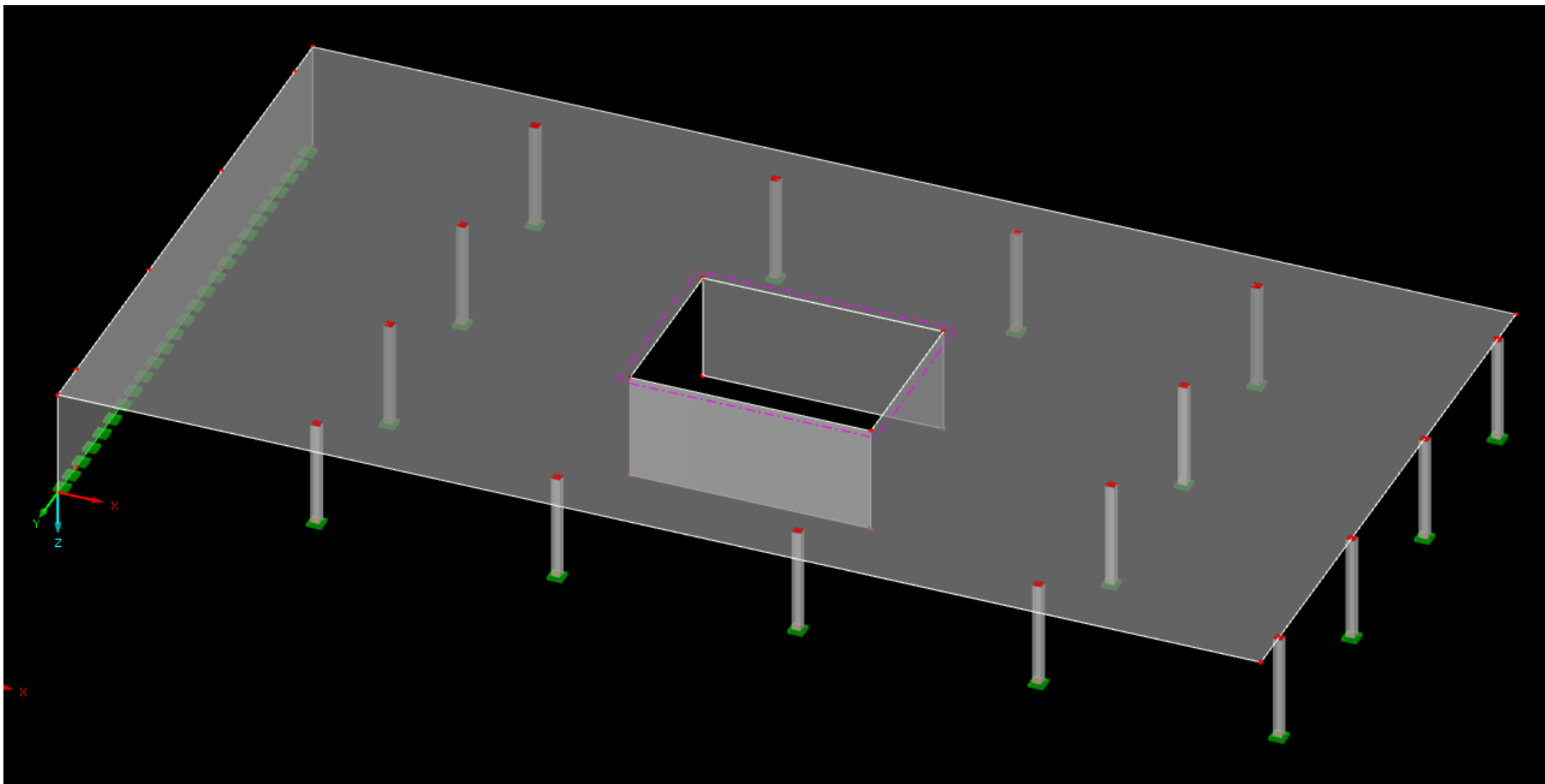
Železobetonový skelet bez vnitřních průvlaků s ŽB stěnou ve štítu a schodištěm.

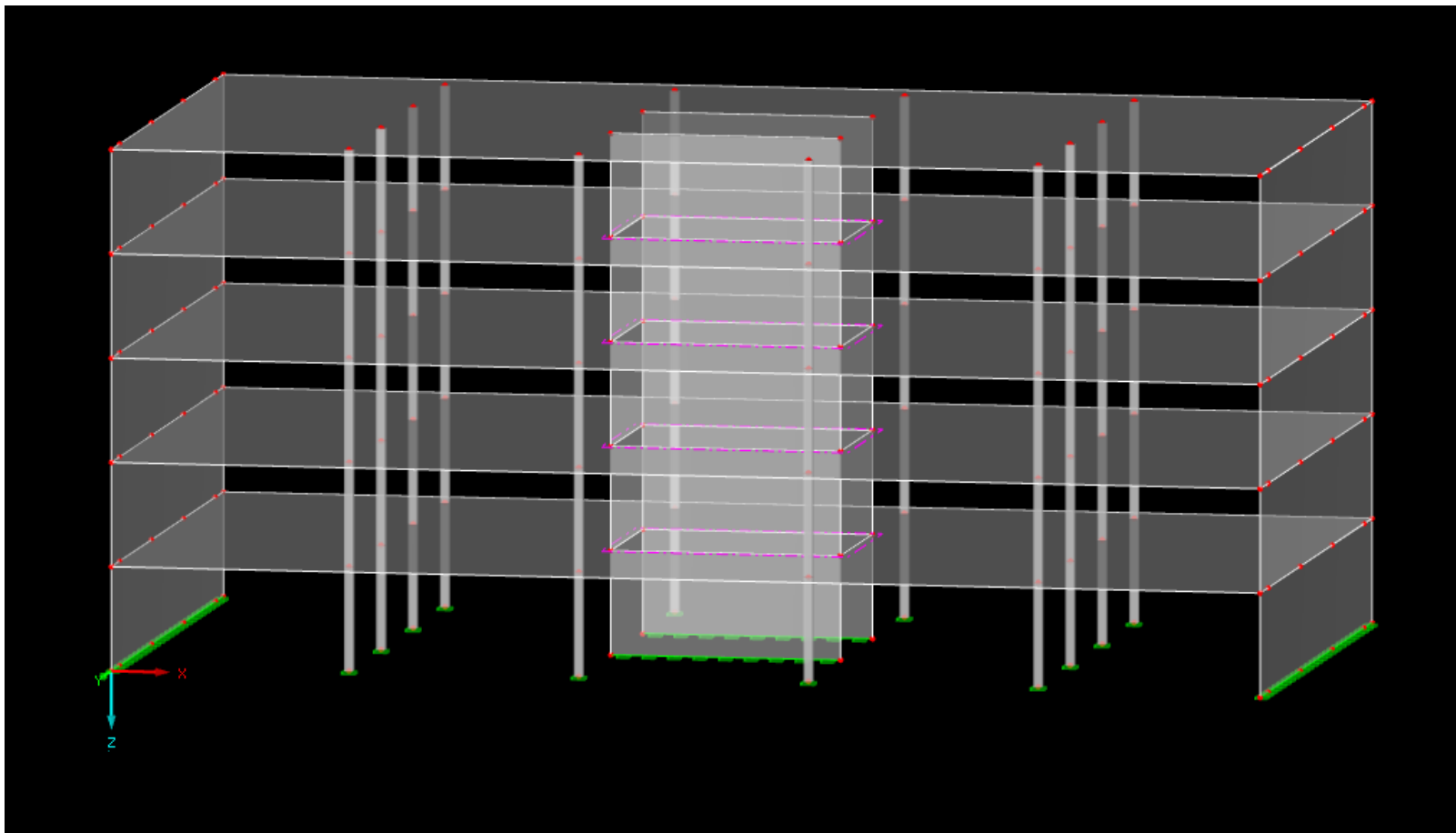
Řešená konstrukce

Řešená konstrukce

Řešená konstrukce

Úkol

Návrh **počtu a rozmístění ztužujících stěn** v podélném směru.

Ověření **napětí v patě stěn** při zatížení větrem.

Náplň 5. úkolu

- I. **Navrhnout ztužující stěny**
- II. **Stanovit zatížení (svislé a vodorovné od větru)**
- III. **Vytvořit kombinace zatěžovacích stavů**
- IV. **Stanovit namáhání v patě stěny**
- V. **Stanovit napětí v patě stěny**
- VI. **Posoudit napětí v patě stěny**
- VII. **Navrhnout a posoudit výztuž**
- VIII. **Vytvořit skicu výztuže**

Návrh podélných ztužujících stěn

Návrh ztužujících stěn

Nejprve uvažujte ztužení **pouze stěnami navrženými ve 4. úloze** (pro podepření schodiště).

Pokud stěny konstrukce nevyhoví (tj. při KZS1 vzniknou tahy v základové spáře), proveďte úpravy – prodloužení, přidání dalších ztužujících stěn.

Pro jednodušší výpočet navrhňte všechny ztužující stěny stejné.

Zatížení větrem

Vodorovné zatížení větrem

Ve cvičení pouze zjednodušený postup:

základní dynamický tlak větru
součinitel expozice
součinitel vnějšího tlaku

} hodnota zatížení větrem [kN/m²]

1) Základní dynamický tlak větru

$$q_b = \frac{1}{2} \rho_v v_b^2$$

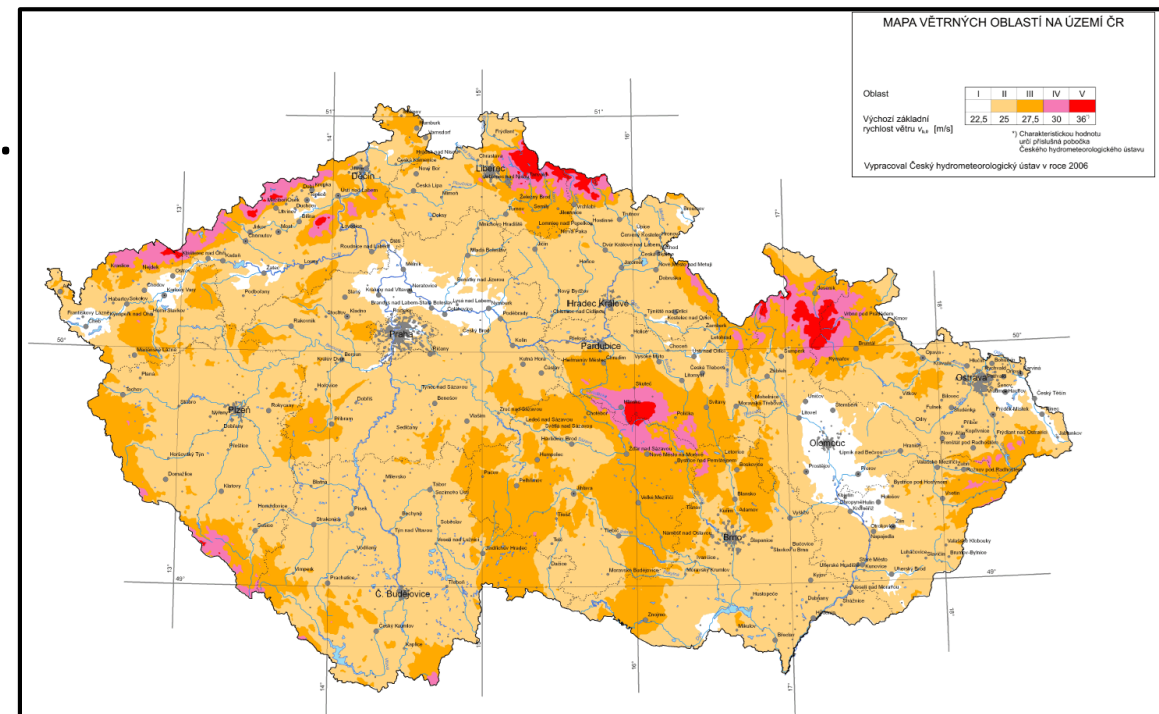
ρ_v je hustota vzduchu (uvažujte 1.25 kg/m^3)

v_b je základní rychlost větru (určete z mapy podle větrné oblasti)

1) Základní dynamický tlak větru

V mapě je uvedeno $v_{b,0}$.

Pro naše podmínky platí, že $v_b = v_{b,0}$.

Interaktivní mapa:

<https://www.dlubal.com/cs/reseni/online-sluzby/oblasti-zatizeni-snehem-vetrem-a-zemetresenim>

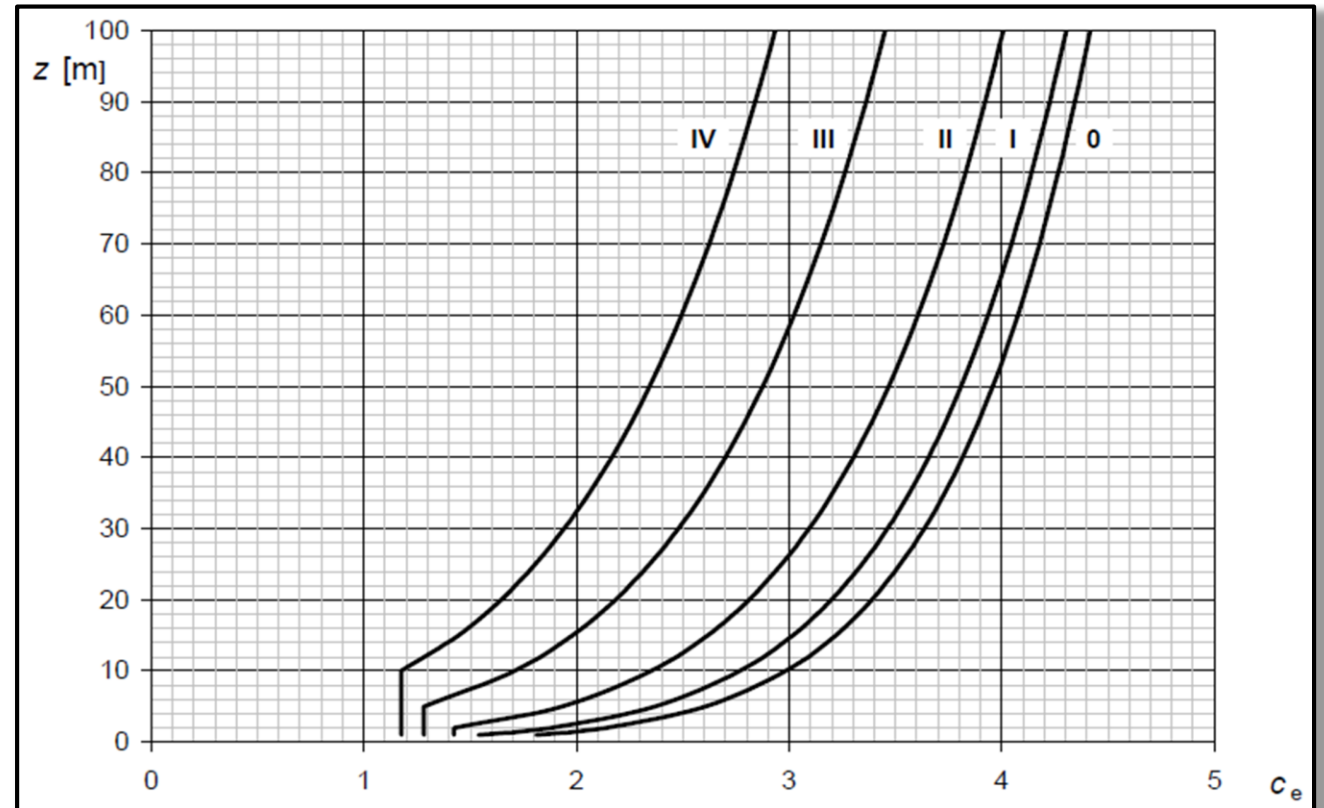
2) Součinitel expozice

Součinitel $c_e(z)$ určíme z grafu podle kategorie terénu a referenční výšky budovy.

Kategorie terénu je zadána.

Referenční výšku uvažujte shodnou s výškou budovy $H = n_{\text{podlaží}} * H_{\text{podlaží}} + 1 \text{ m (atika)}$.

Uvažujte konstantní velikost součinitele po výšce budovy.

3) Součinitel vnějšího tlaku

Běžně se určuje **zvláště pro různé oblasti** budovy – podle polohy (na kraji, uprostřed) a strany (návětrná, závětrná, podélná).

Ve cvičení uvažujte

$$c_{pe} = 1.3$$

(tj. tlak 0.8 na návětrné straně a sání 0.5 na závětrné straně budovy).

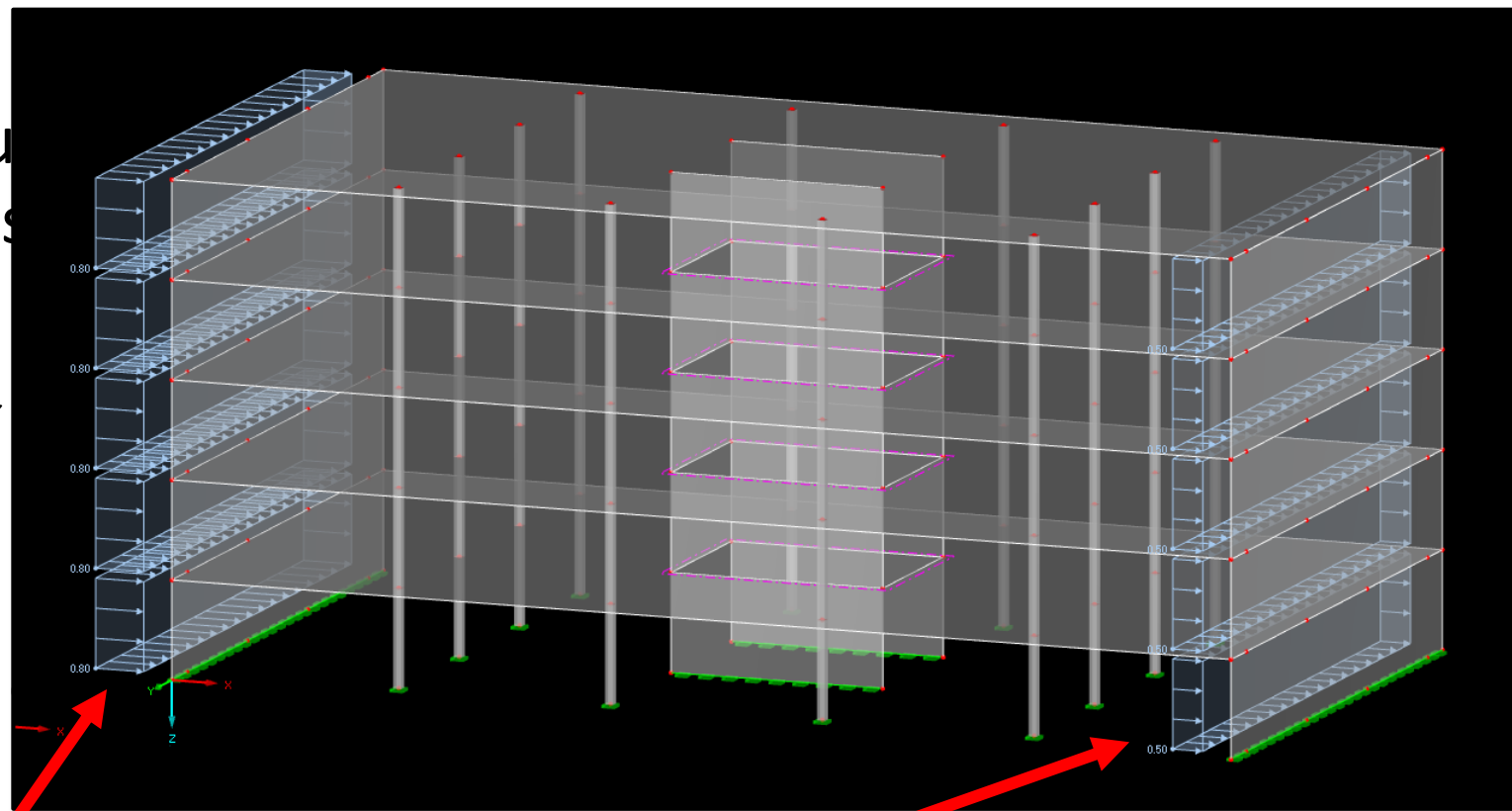

3) Součinitel vnějšího tlaku

Běžně se u
kraji, upros

Ve cvičení

C_p

(tj. tlak 0.8 na návětrné straně a sání 0.5 na závětrné straně budovy).

4) Hodnota zatížení větrem

Charakteristická hodnota zatížení větrem:

$$w_k = q_b c_e(z) c_p \quad [\text{kN/m}^2]$$

Návrhová hodnota zatížení větrem:

$$w_d = \gamma_Q w_k \quad [\text{kN/m}^2]$$

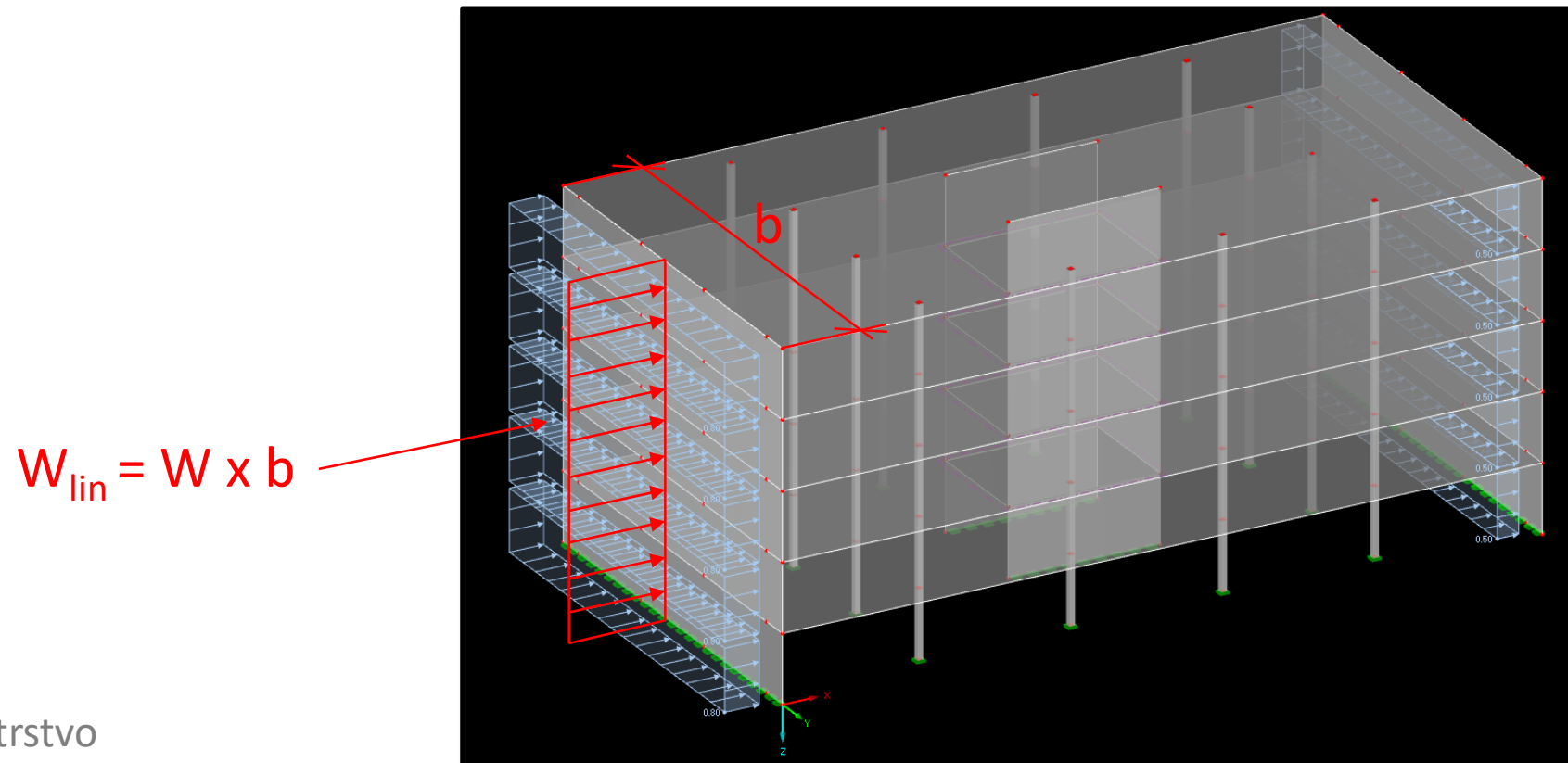
(dílčí součinitel bezpečnosti pro proměnné zatížení $\gamma_Q = 1,5$)

Liniové zatížení stěny od větru

Získané hodnoty zatížení větrem w_k a w_d jsou **plošné hodnoty** zatížení působícího **na plášť budovy**.

Liniové zatížení stěny od větru

Získané hodnoty zatížení větrem w_k a w_d jsou plošné hodnoty zatížení působícího na plášť budovy.

Liniové zatížení stěny od větru

Získané hodnoty zatížení větrem w_k a w_d jsou **plošné hodnoty** zatížení působícího **na plášť budovy**.

Pro stanovení napětí v patě stěny budeme **potřebovat znát hodnoty** zatížení větrem působícího **na ztužující stěny**.

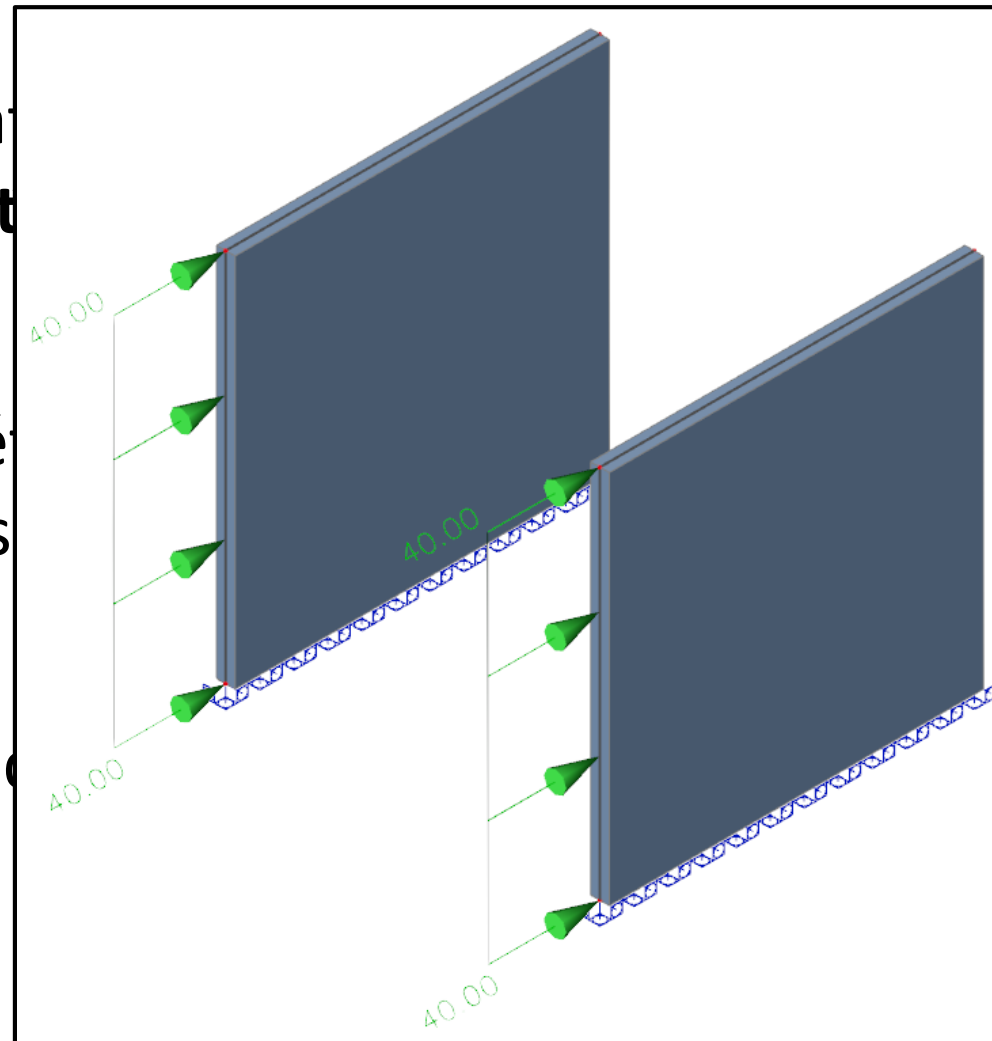
(Stěny budeme modelovat jako **konzoly vetknuté do základů**.)

Liniové zatížení stěny od větru

Získané hodnoty zatížení
působícího na plášť

Pro stanovení napětí
zatížení větrem působícího

(Stěny budeme modelovat jako

é hodnoty zatížení

at znát hodnoty

základů.)

Liniové zatížení stěny od větru

Liniové zatížení působící na jednu stěnu stanovíme ve dvou krocích.

Prvním krokem je stanovení **celkového liniového zatížení** od větru. Plošné zatížení pláště se vynásobí šířkou pláště.

$$w_{lin} = wb \quad [\text{kN/m}]$$

Druhým krokem je **rozdělení celkového zatížení na stěny**. V případě, že jsou všechny stěny stejné, se celkové zatížení rozdělí počtem stěn.

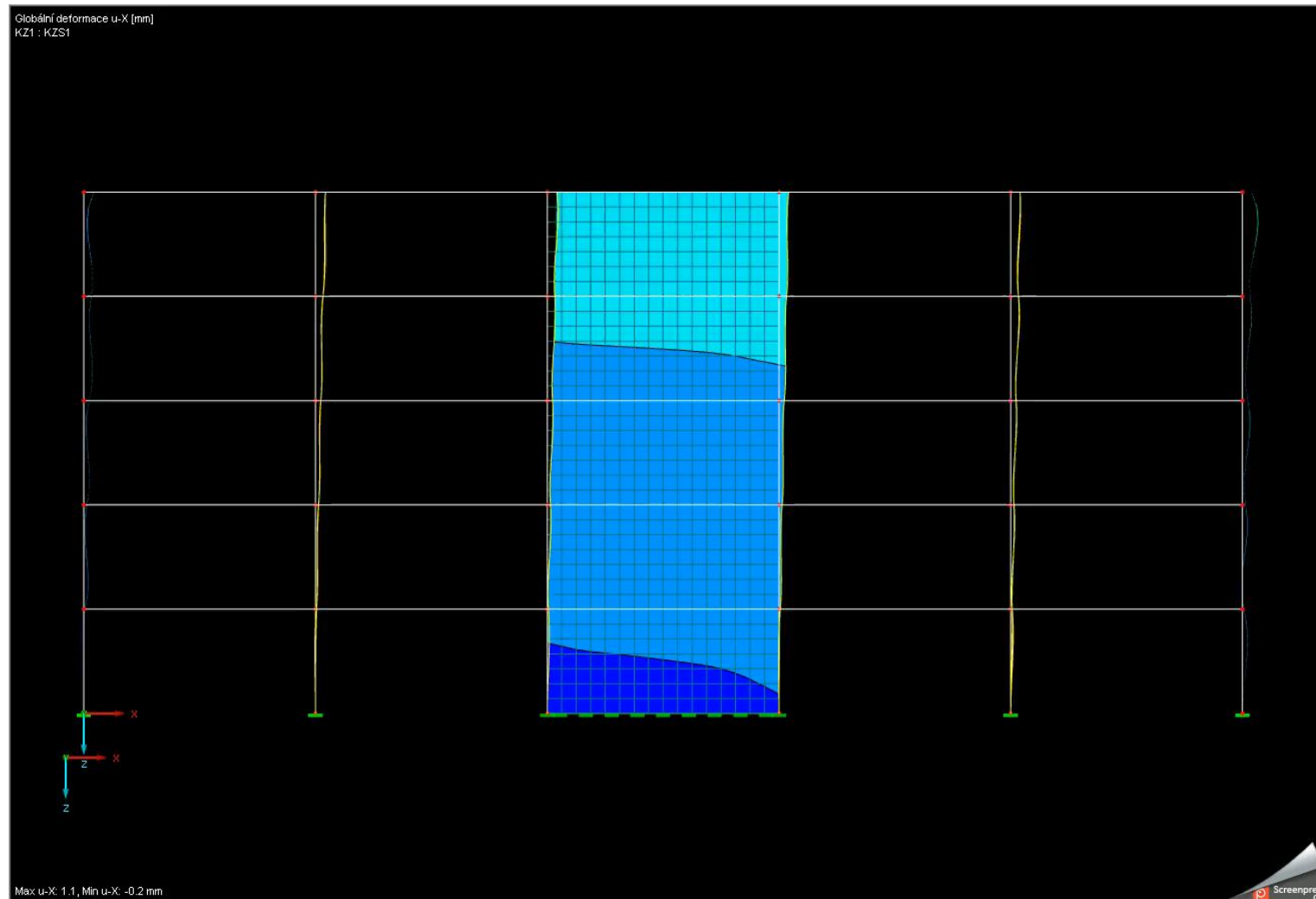
$$w_{lin,1} = \frac{1}{n} w_{lin} \quad [\text{kN/m}]$$

Liniové zatížení stěny od větru

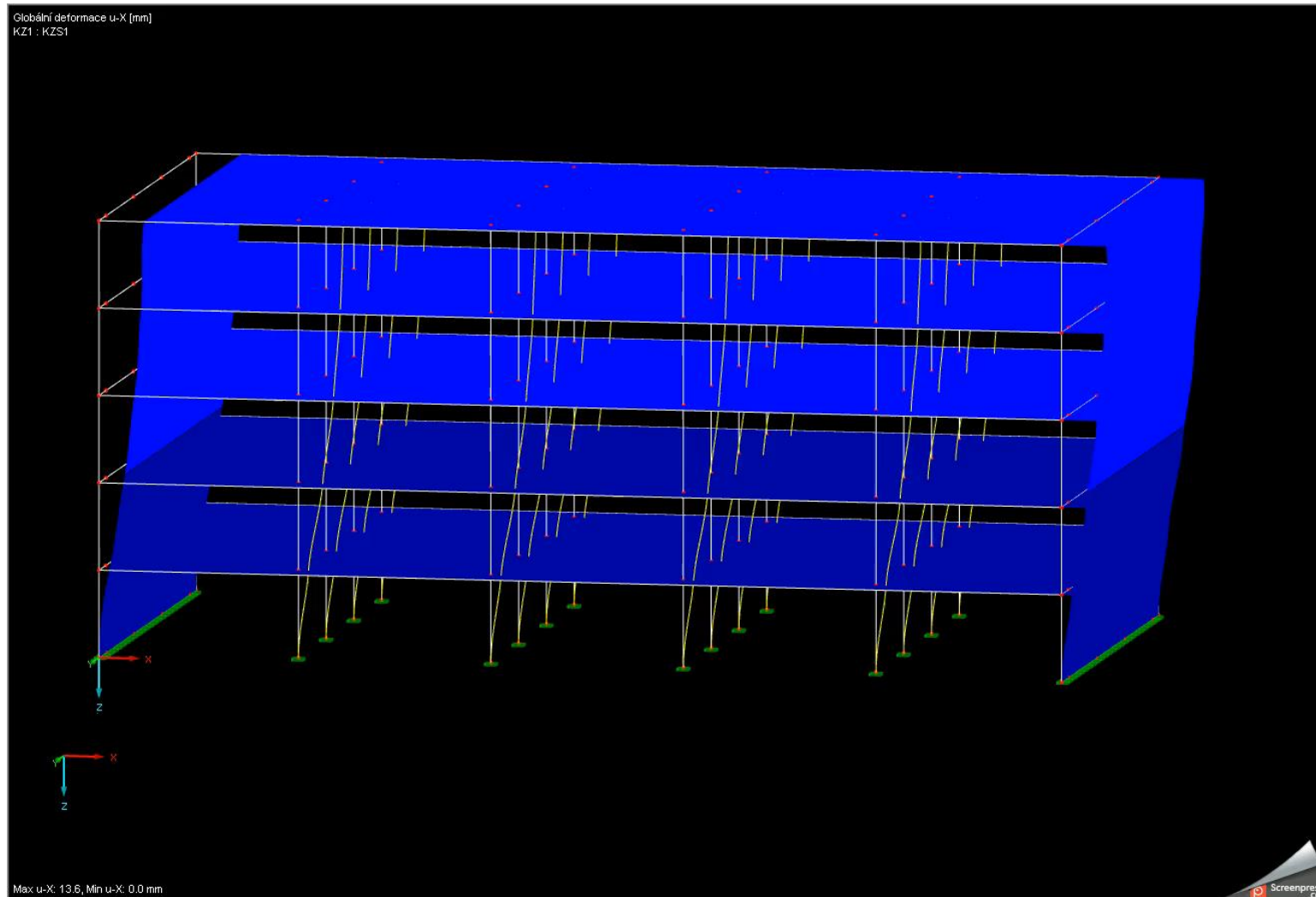
Pro každou stěnu výše uvedeným způsobem stanovíme $w_{lin,k,1}$ (zatěžovací stav ZSW1) a $w_{lin,d,1}$ (zatěžovací stav ZSW2).

Účinek ztužení

Účinek ztužení

Navíc Rozdělení zatížení do stěn – obecně

Obecně by se celkové zatížení rozdělilo do všech svislých konstrukcí v poměru jejich ohybových tuhostí EI . Sloupy a stěny kolmé na směr působení větru však zanedbáváme*.

V případě, že **podélné ztužující stěny nejsou stejné**, celkové zatížení se rozdělí v poměru ohybových tuhostí stěn.

$$w_{lin,i} = \frac{EI_i}{\sum_1^n EI_i} w_{lin}$$

kde EI_i je ohybová tuhost dané stěny

$\sum_1^n EI_i$ je součet ohybových tuhostí všech podélných stěn.

* Ohybová tuhost sloupů a stěny kolmých na vyšetřovaný směr je mnohonásobně menší než ohybová tuhost stěn podélných. Jejich zanedbáním tedy vzniká pouze velice malá chyba, a proto je můžeme zanedbat. Jejich zanedbání je navíc na straně bezpečné.

Zatížení

svislé

Svislé zatížení – zatěžovací stavy (ZSS)

- 1) **charakteristické** zatížení od vlastní tíhy **vodorovné nosné konstrukce** (stropní desky / střešní desky / podesty / mezipodesty / ramene)
- 2) **charakteristické** zatížení od vlastní tíhy **stěny**
- 3) **návrhové** zatížení **vodorovné nosné konstrukce** (vlastní tíha, ostatní stálé a proměnné zatížení)
- 4) **návrhové** zatížení od vlastní tíhy **stěny**

Plošné zatížení desek (střešní, stropní) – hodnoty převezměte z úlohy 3 nebo vhodně zvolte.

Kombinace zatěžovacích stavů

Kombinace zatěžovacích stavů

Pro posouzení ztužujících stěn budeme uvažovat dvě kombinace zatížení.

KSZ1 – kombinace, která **může nastat** a u které **hrozí**, že vlivem větru vznikne **tah** v patě stěny

KSZ2 – kombinace, která **by neměla nastat** a při níž hrozí překročení únosnosti v **tlaku**

Kombinace zatěžovacích stavů

KZS1 – charakteristické zatížení **větrem** + **minimální svislé** zatížení.

KZS2 – návrhové zatížení **větrem** + **maximální svislé** zatížení.

$$KZS1 = ZSW1 + (ZSS1 + ZSS2)$$

$$KZS2 = ZSW2 + (ZSS3 + ZSS4)$$

Namáhání ztužujících stěn

Namáhání ztužujících stěn

Stěny jsou namáhány **tlakem** (normálová síla) od svislého zatížení a **ohybem** (ohybový moment) od větru.

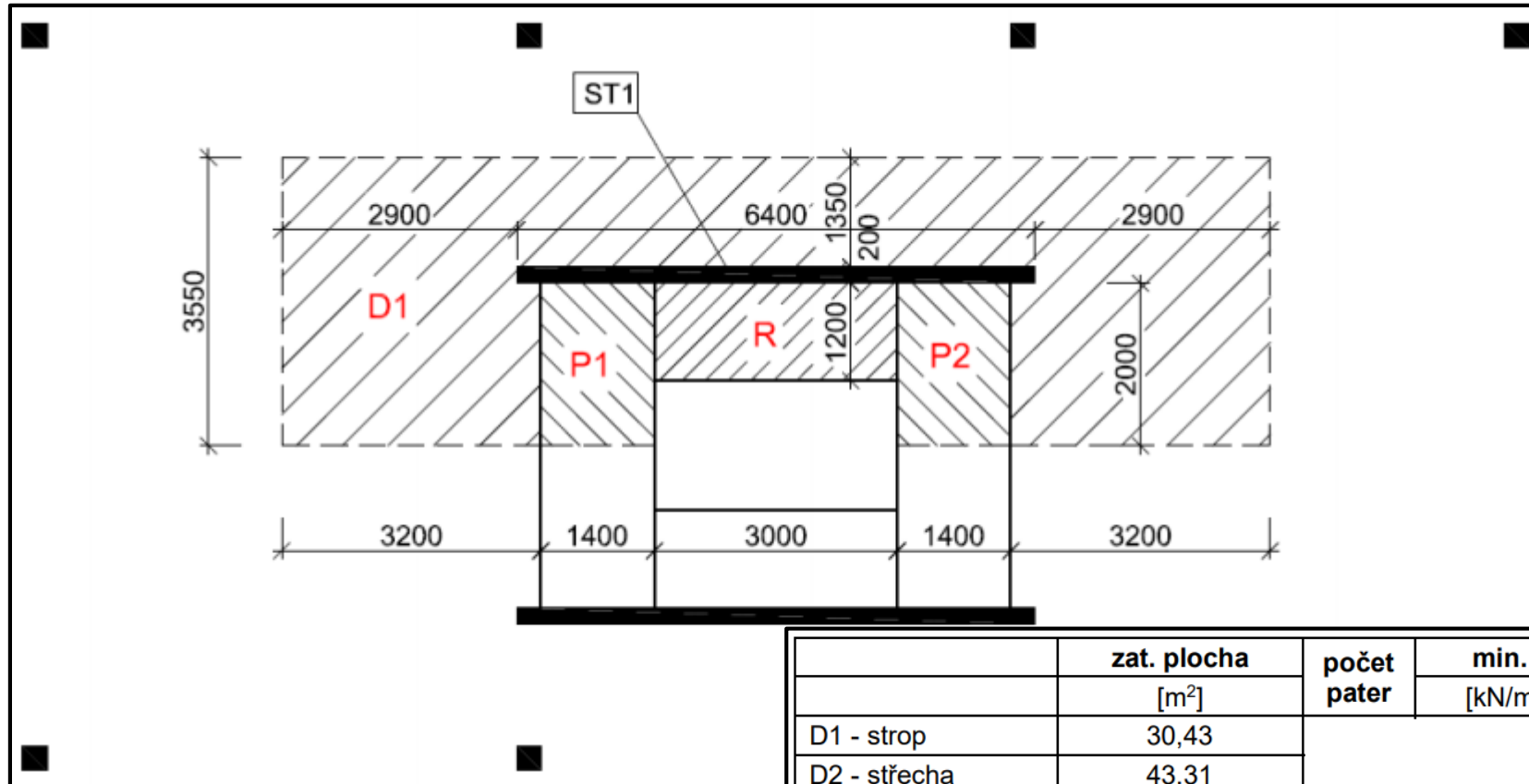
Tyto namáhání vyvozují v patní spáře **napětí**, které je nutné posoudit.

Normálová síla od svislého zatížení

Pro každou stěnu stanovíme:

- 1) zatěžovací plochu stěny (plocha, ze které se vodorovné zatížení přenáší do stěny)

Normálová síla od svislého zatížení

zatížení přenáší

	zat. plocha [m ²]	počet pater	min. zatížení ($g_{0,k}$)		max. zatížení ($g+q$) _d	
			[kN/m ²]	[kN]	[kN/m ²]	[kN]
D1 - strop	30,43					
D2 - střecha	43,31					
P1 - podesta	2,80					
P2 - mezipodesta	2,80					
R - rameno	3,60					

Normálová síla od svislého zatížení

Pro každou stěnu stanovíme:

- 1) zatěžovací plochu stěny (plocha, ze které se vodorovné zatížení přenáší do stěny)
- 2) síly přenášené z vodorovných konstrukcí (stropní deska / střešní deska / podesta / mezipodesta / rameno) do stěny

Normálová síla od svislého zatížení

Pro každou stěnu stanovíme:

1	zat. plocha [m ²]	počet pater	min. zatížení ($g_{0,k}$)		max. zatížení ($g+q$) _d	
			[kN/m ²]	[kN]	[kN/m ²]	[kN]
2	D1 - strop	4	6,25	760,75	15,23	1854,10
	D2 - střecha	1	6,25	270,69	12,53	542,78
	P1 - podesta	4	6,25	70,00	15,23	170,60
	P2 - mezipodesta	4	3,5	39,20	10,85	121,46
	R - rameno	4	6,31	90,86	13,02	187,49

Normálová síla od svislého zatížení

Pro každou stěnu stanovíme:

- 1) zatěžovací plochu stěny (plocha, ze které se vodorovné zatížení přenáší do stěny)
- 2) síly přenášené z vodorovných konstrukcí (stropní deska / střešní deska / podesta / mezipodesta / rameno) do stěny
- 3) sílu v patě stěny od její vlastní tíhy

Normálová síla od svislého zatížení

Pro každou stěnu stanovíme:

1	zat. plocha [m ²]	počet pater	min. zatížení ($g_{0,k}$)		max. zatížení ($g+q$) _d	
			[kN/m ²]	[kN]	[kN/m ²]	[kN]
2	D1 - strop	4	6,25	760,75	15,23	1854,10
	D2 - střecha	1	6,25	270,69	12,53	542,78
3	P1 - podesta	4	6,25	70,00	15,23	170,60
	P2 - mezipodesta	4	3,5	39,20	10,85	121,46
	R - rameno	4	6,31	90,86	13,02	187,49
	ŽB stěna	3,5 . 6,4 . 0,2 . 25	5	-	560,00	756,00

Normálová síla od svislého zatížení

Pro každou stěnu stanovíme:

- 1) zatěžovací plochu stěny (plocha, ze které se vodorovné zatížení přenáší do stěny)
- 2) síly přenášené z vodorovných konstrukcí (stropní deska / střešní deska / podesta / mezipodesta / rameno) do stěny
- 3) sílu v patě stěny od její vlastní tíhy
- 4) celkovou reakci v patě stěny (R)

Normálová síla od svislého zatížení

Pro každou stěnu stanovíme:

1	zat. plocha [m ²]	počet pater	min. zatížení ($g_{0,k}$)		max. zatížení ($g+q$) _d	
			[kN/m ²]	[kN]	[kN/m ²]	[kN]
2	D1 - strop	4	6,25	760,75	15,23	1854,10
	D2 - střecha	1	6,25	270,69	12,53	542,78
3	P1 - podesta	4	6,25	70,00	15,23	170,60
	P2 - mezipodesta	4	3,5	39,20	10,85	121,46
	R - rameno	4	6,31	90,86	13,02	187,49
4	ŽB stěna	5	-	560,00		756,00
			R_{min} =	1791,50	R_{max} =	3632,44

Normálová síla od svislého zatížení

Pro každou stěnu stanovíme:

- 1) zatěžovací plochu stěny (plocha, ze které se vodorovné zatížení přenáší do stěny)
- 2) síly přenášené z vodorovných konstrukcí (stropní deska / střešní deska / podesta / mezipodesta / rameno) do stěny
- 3) sílu v patě stěny od její vlastní tíhy
- 4) celkovou reakci v patě stěn (R)

Pro každou stěnu tedy získáme reakci R_k pro (ZSS1 + ZSS2) a R_d pro (ZSS3 + ZSS5).

Ohybový moment od zatížení větrem

Ohybový moment od zatížení větrem v patě ztužující stěny je

$$M_{w,1} = \frac{1}{2} w_{lin,1} H^2,$$

kde $w_{lin,1}$ je liniové (charakteristické nebo návrhové) zatížení stěny od větru

H je výška budovy

Ohybový moment stanovíme pro ZSW1 ($M_{w,k,1}$) a pro ZSW2 ($M_{w,d,1}$).

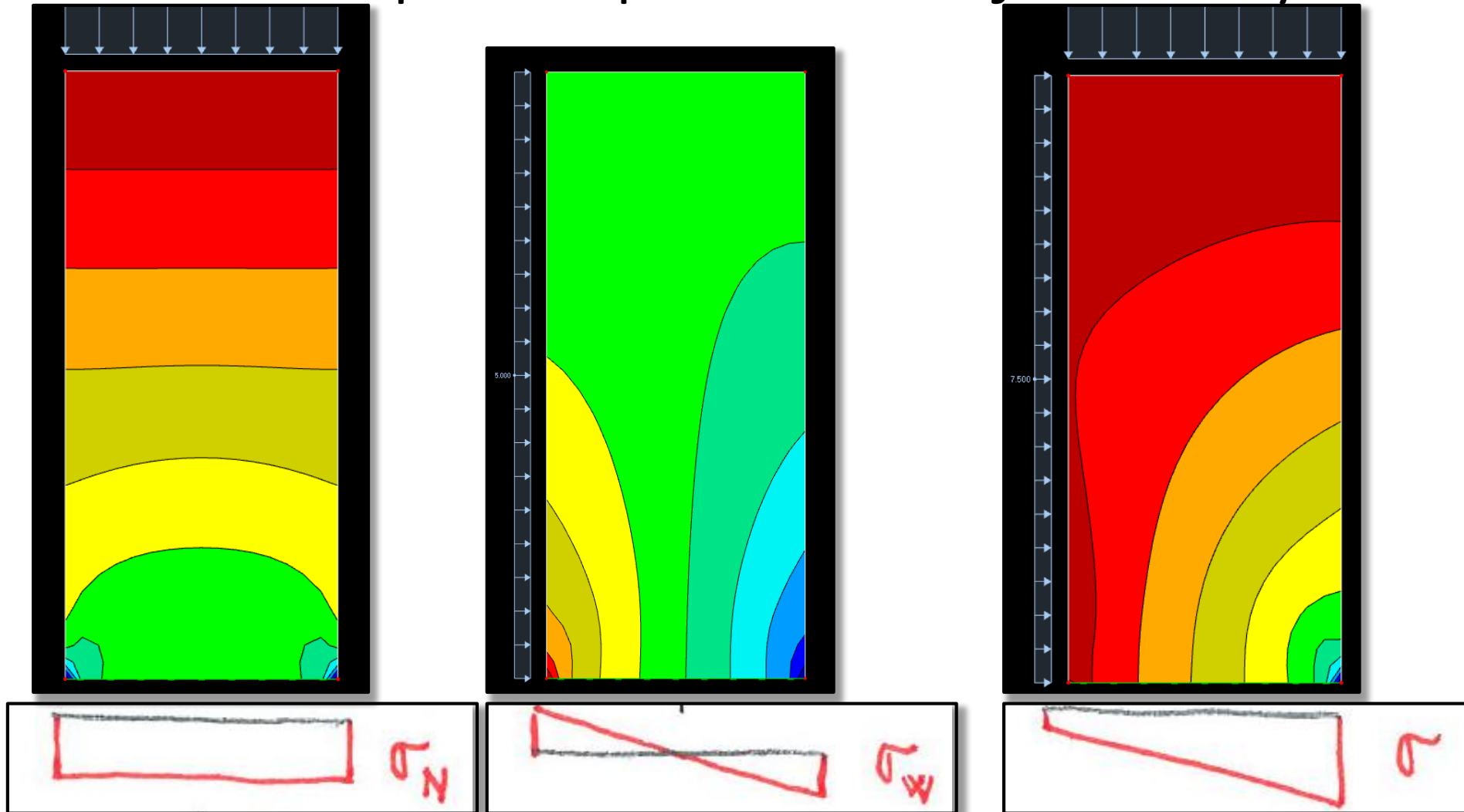
Stanovení napětí v patě ztužující stěny

Napětí v patě ztužující stěny

Normálové napětí v patní spáře je **způsobeno**:

- 1) normálovou silou** od svislého zatížení
- 2) ohybovým momentem** od větru (vodorovné síly)

Napětí v patě ztužující stěny

1) Napětí od normálové síly

Napětí od normálové síly v patě dané stěny je

$$\sigma_N = \frac{R_i}{A_i},$$

kde R_i je celková reakce v patě stěny

A_i je průřezová plocha této stěny v patě ($A_i = tL$).

Pro každou stěnu stanovíme $\sigma_{N,k}$ pro (ZSS1 + ZSS2) a $\sigma_{N,d}$ pro (ZSS3 + ZSS4).

2) Napětí od ohybového momentu

Napětí od ohybového momentu v patě dané stěny je

$$\sigma_W = \frac{M_{w,1}}{W},$$

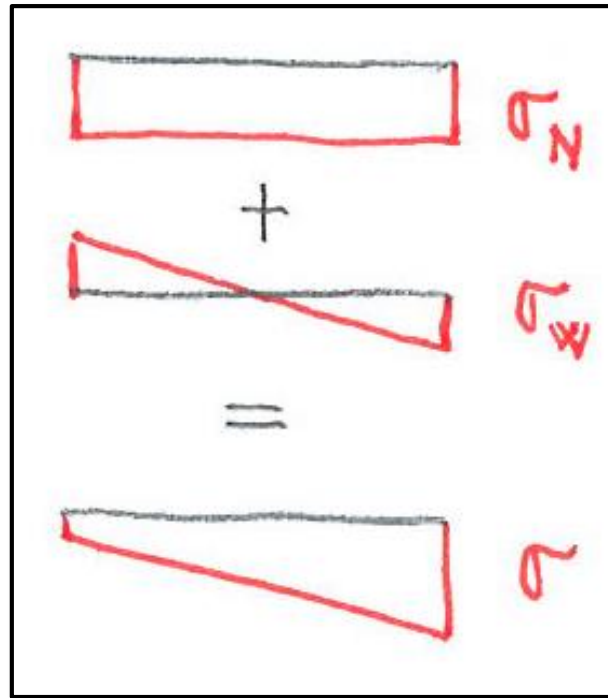
kde $M_{w,1}$ je moment od zatížení větrem v patě ztužující stěny

W je průřezový modul stěny ($W = tL^2/6$).

Pro každou stěnu stanovíme $\sigma_{W,k}$ pro (ZSW1) a $\sigma_{W,d}$ pro (ZSW2).

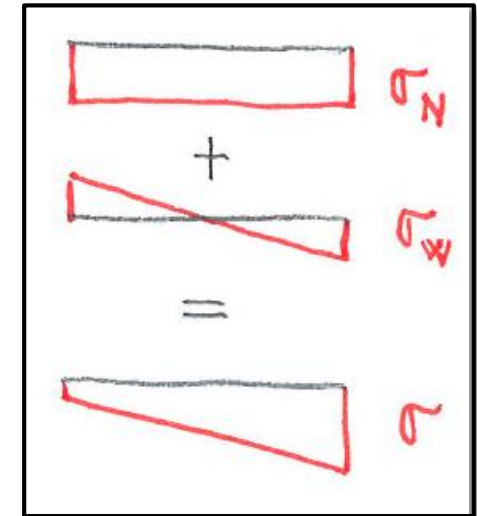
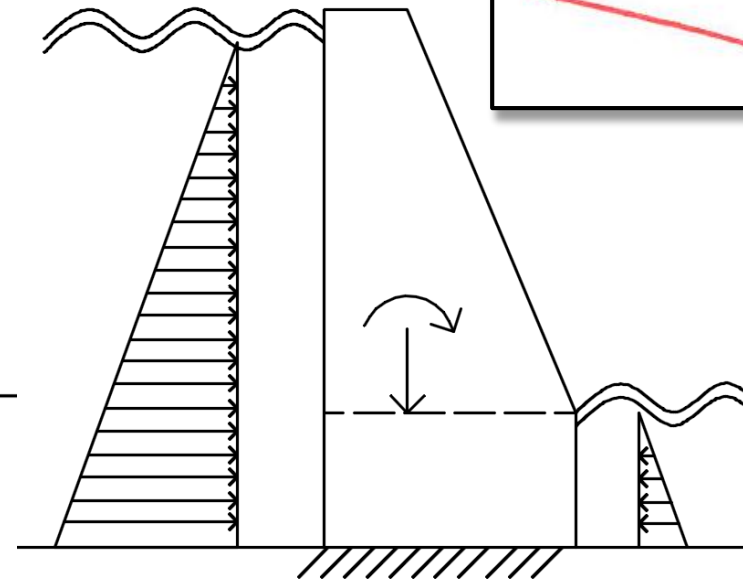
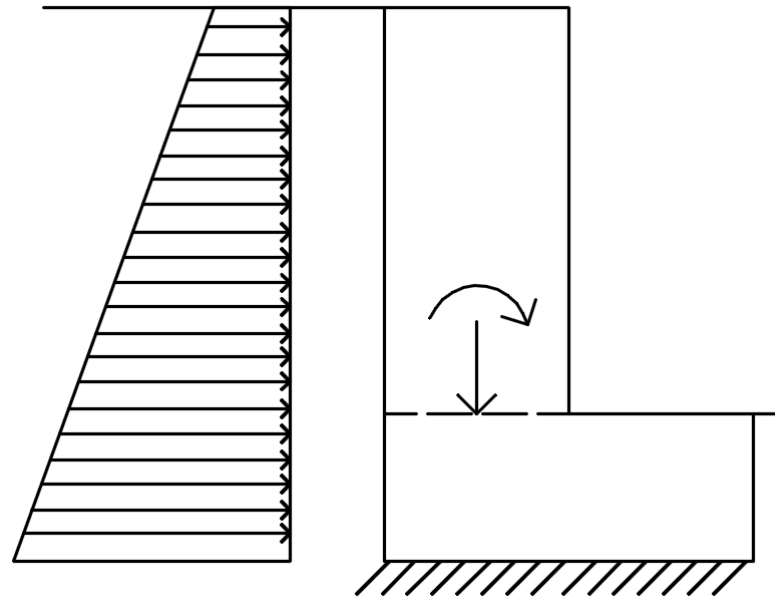
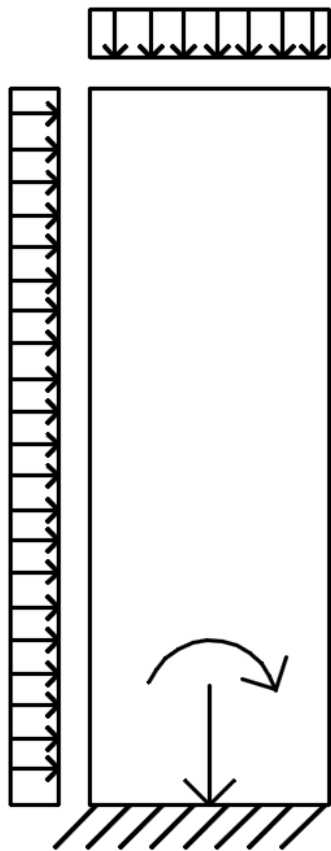
Výsledné napětí v patní spáře

Výsledné napětí v patě ztužující stěny je součtem napětí σ_N a σ_W .

Pro každou stěnu stanovíme σ_k pro (KZS1) a σ_d pro (KZS2).

Kombinace napětí od normálové síly a momentu

Posouzení napětí v patě ztužující stěny

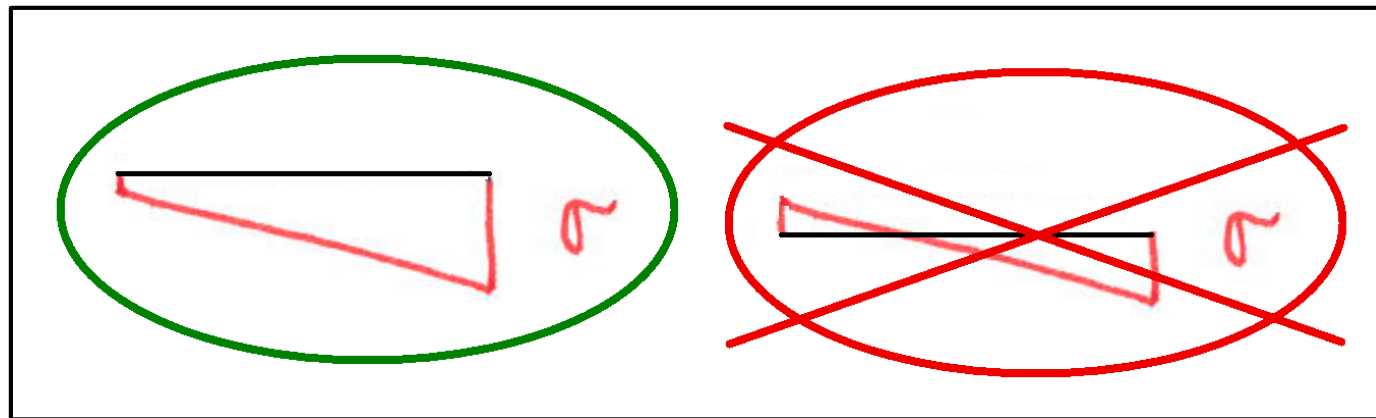
Posouzení napětí v patní spáře stěny

Při posouzení budeme posuzovat dvě podmínky

- 1) Při **KZS1 nesmí vznikat tah** v patní spáře
- 2) Při **KZS2 nesmí být překročena únosnost v tlaku** v patní spáře

Posouzení KSZ1

V zatěžovacím stavu **KZS1** nesmí v žádném místě patní spáry **nevznikat tahová napětí**.

Pokud v patní spáře stěny při KZS1 **vznikne** tahové napětí → **změníme návrh** (zvětšíme počet stěn nebo změníme jejich geometrii) a **výpočet opakujeme**.

Případná úprava návrhu

Úpravu návrhu (stěn) provádějte rozumně vzhledem ke konstrukčnímu systému, například:

- protáhněte stěnu na celé pole (tj. od sloupu ke sloupu)
- protáhněte stěnu do dalšího pole (3, 4, 5, ...)
- přidejte stěnu do dalšího pole (B, C, D, ...)

Neprovádějte úpravu bezmyšlenkovitě – například „Přidáme 3x tu stejnou stěnu.“

Návrh a posouzení výztuže

Návrh výztuže

Pro vybranou stěnu navrhujeme výztuž.

- Svislá výztuž
- Vodorovná výztuž
- Příčná výztuž (spony)

Pro návrh výztuže budeme uvažovat největší napětí (tj. napětí při **KZS2**)
– tedy σ_d .

Návrh výztuže – konstrukční zásady

Nejprve výztuž navrhujeme po celé ploše dle konstrukčních zásad.

Svislá výztuž

Min. plocha výztuže (ke každému povrchu polovinu $A_{s,min}$)	$\geq 0,002 A_c$
Max.plocha výztuže (mimo přesah)	$0,04 A_c$
Osová vzdálenost	$\leq 3 t$ ($t \dots$ tloušťka stěny) $\leq 400\text{mm}$

Vodorovná výztuž

Min. plocha	25% plochy svislé výztuže $\geq 0,001 A_c$
Osová vzdálenost	$\leq 400\text{mm}$

Příčná výztuž = spony; jsou předepsané,
pokud plocha svislé výztuže je větší než: $0,02 A_c$

Svislá:

$\emptyset X \text{ à } Y \text{ mm}$ ($A_{s,prov} = Z \text{ mm}^2/\text{m}'$)

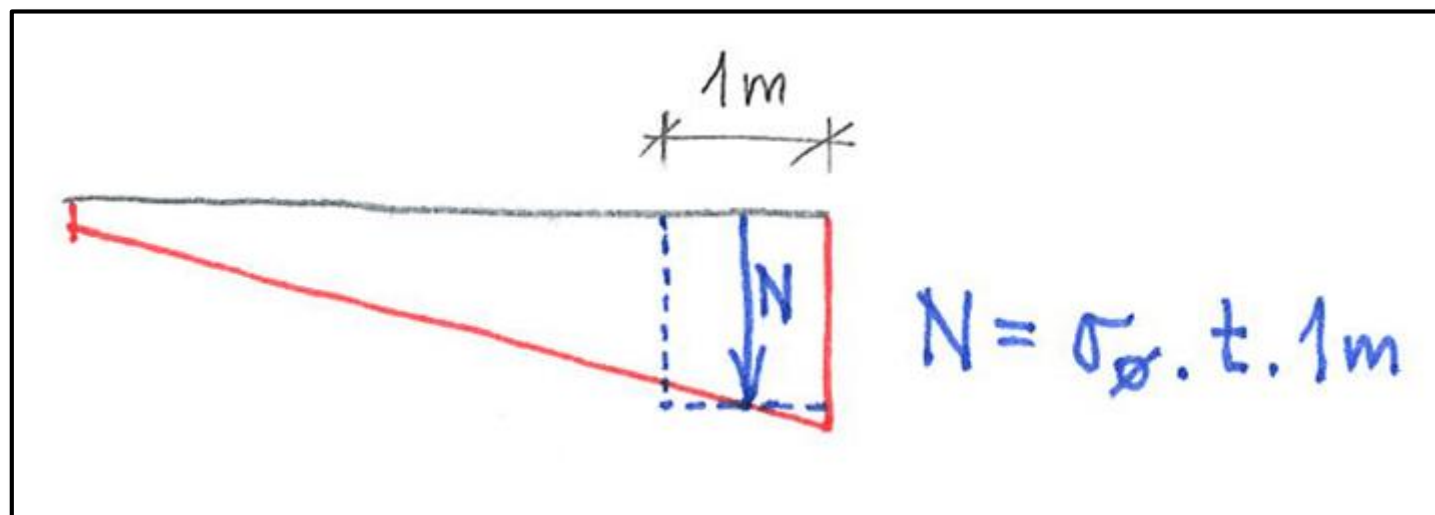
Vodorovná:

$\emptyset X \text{ à } Y \text{ mm}$ ($A_{s,prov} = Z \text{ mm}^2/\text{m}'$)

Návrh svislé výztuže – vnitřní síly

Výztuž je nutné navrhnout také vzhledem k působícím vnitřním silám. Vnitřní síly stanovíme z průběh napětí σ_d pomocí „**segmentové metody**“.

- 1) Stěnu **rozdělíme na jednotlivé** části (segmenty) po jednom metru.
- 2) V každé části určíme **průměrné napětí**, a z něj **normálovou sílu** N_{Ed} .

Návrh svislé výztuže

Pro sílu N_{Ed} navrhujeme **potřebnou plochu svislé výztuže**. Pro návrh (zjednodušeně) použijeme **podmínku dostředného tlaku**.

$$A_{s,req} = \frac{N_{Ed} - 0.8A_c f_{cd}}{\sigma_s},$$

kde A_c je plocha betonu ($A_c = t \cdot 1 \text{ m}$)

σ_s je napětí ve výztuži ($\sigma_s = 400 \text{ MPa}$)

Výztuž navrhujeme s **určitou rezervou** (cca 15 až 30 %) pro zohlednění jednoduchosti návrhu a posouzení (zanedbán vliv štíhlosti a imperfekcí).

Návrh svislé výztuže

Nejprve navrhujeme výztuž **pro nejvíce tlačný** (krajní) segment.

Pokud je **nutná plocha** výztuže pro přenesení vnitřních sil **větší než** plocha pomocí **konstrukčních zásad**, **upravíme návrh** výztuže v tomto segmentu.

Příklad:

$$A_{s,min} = 489 \text{ mm}^2/\text{m}'$$

$$A_{s,req} = 695 \text{ mm}^2/\text{m}'$$

→ **NÁVRH** $\varnothing 10$ po 200 mm (10ks / 1m'; $A_{s,prov} = 785 \text{ mm}^2/\text{m}'$)

Návrh svislé výztuže

Nejprve navrhujeme výztuž **pro nejvíce tlačivý**

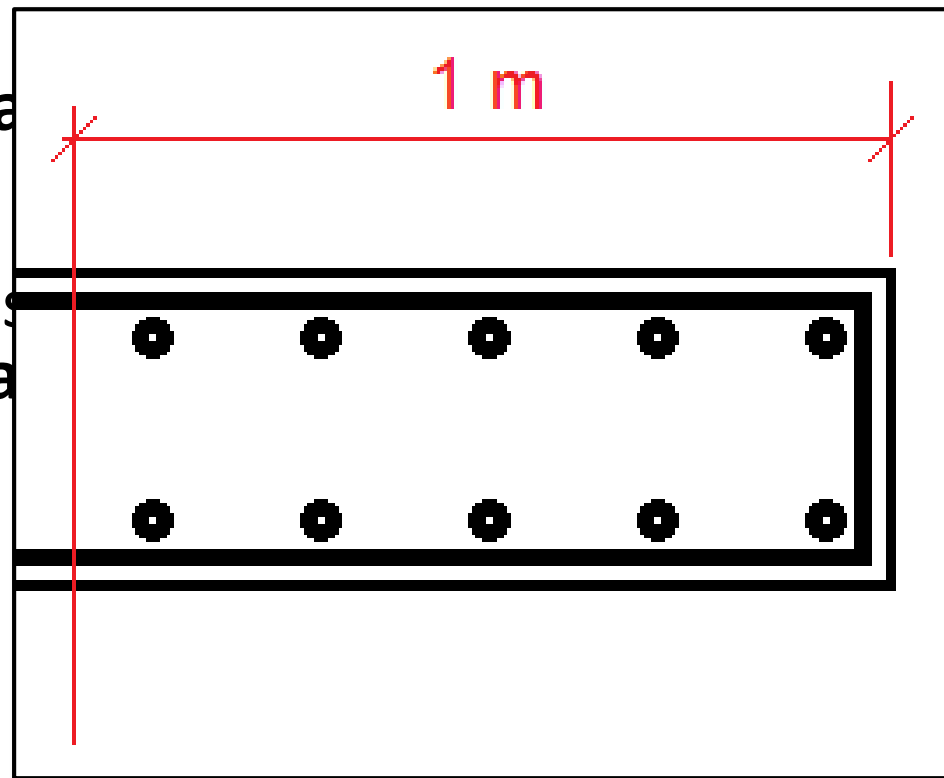
Pokud je **nutná plocha** výztuže pro přenesení
plocha pomocí **konstrukčních zásad**, upravené
segmentu.

Příklad:

$$A_{s,min} = 489 \text{ mm}^2/\text{m}'$$

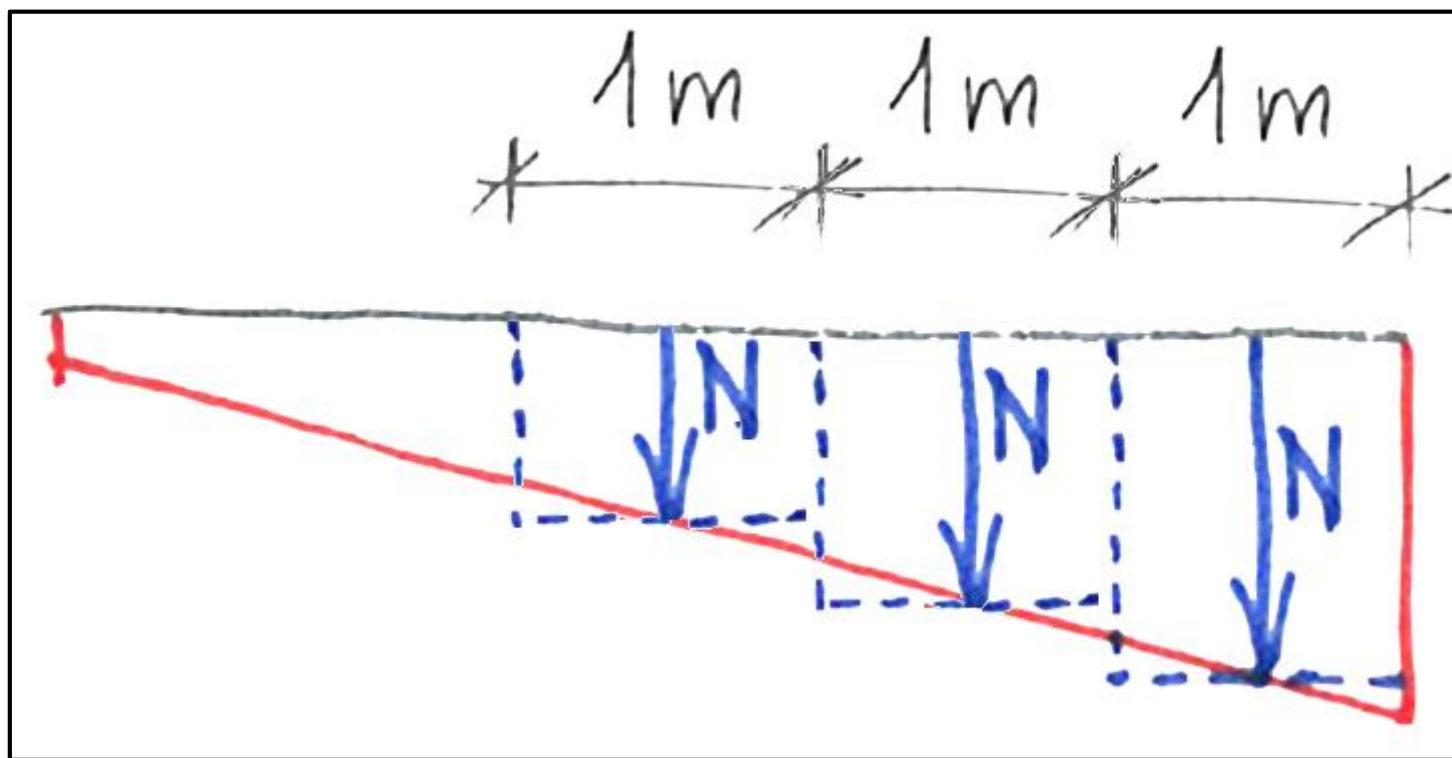
$$A_{s,req} = 695 \text{ mm}^2/\text{m}'$$

→ **NÁVRH** $\varnothing 10$ po 200 mm (10ks / 1m'; $A_{s,prov} = 785 \text{ mm}^2/\text{m}'$)

Návrh svislé výztuže

Pro **další segmenty** postupujeme stejně, **dokud** není **nutná plocha** výztuže **menší než** plocha pomocí **konstrukčních zásad**.

Návrh vodorovné výztuže

Minimální plocha vodorovné výztuže je 25 % plochy svislé výztuže.

S úpravou svislé výztuže je tedy nutné upravit i množství vodorovné výztuže.

V oblasti stykování svislé výztuže zahustíme vodorovnou výztuž na poloviční rozteč.

Navíc Posouzení svislé výztuže – nepovinné

Posouzení stěny by se provedlo stejným postupem, jako posouzení sloupu (výpočet vlivu geometrických imperfekcí, stanovení štíhlosti, posouzení pomocí interakčního diagramu).

Ve cvičeních posouzení nemusíte provádět.

Navíc

Další KZS – nepovinné

Správně bychom měli ještě stanovit průběh napětí v patě stěny od KZS3 (návrhová hodnota zatížení od větru + minimální svislé).

Pokud bychom získali tahová napětí, bylo by nutno pro tato napětí navrženou výztuž ověřit z hlediska únosnosti v prostém tahu.

Ve cvičeních nemusíte provádět výpočet pro KZS3.

Skica výztuže

Skica výztuže

Skica výztuže má obsahovat:

- půdorys,
- svislý řez,
- vodorovný řez.

Do skici zakreslete

- tvar konstrukce + kóty,
- výztuž (svislou, vodorovnou, případně spony) + kóty rozložení výztuže.

Výztuž musí být symetrická (tzn. že zahuštěné výztuž ve krajním segmentu bude na obou krajích), protože „vítr může foukat z obou stran“.

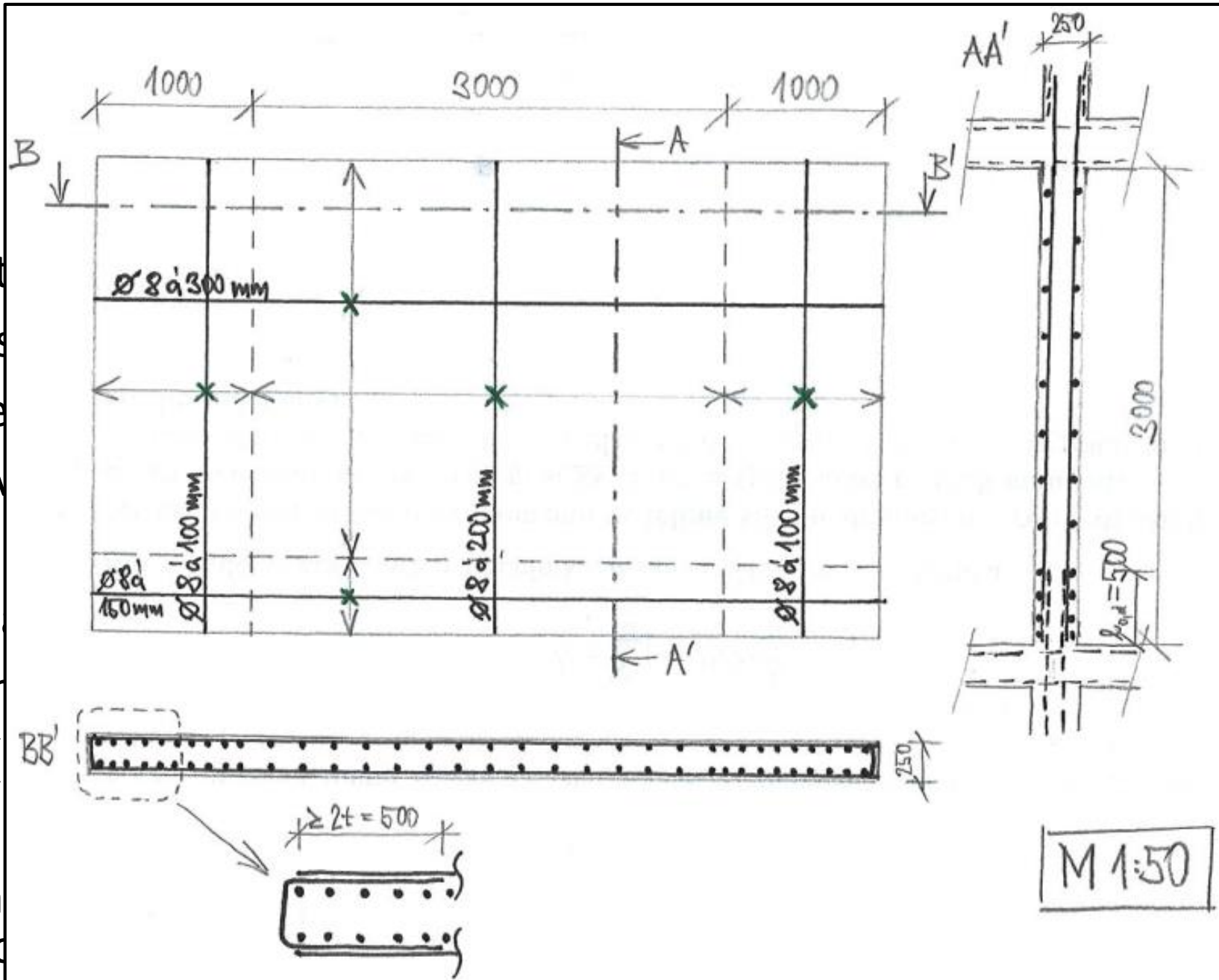
Skica výztuže

- půdorys
- svislý řez
- vodorovný řez

Do skici zahrňte

- tvar koruny
- výztuž (výztužník)

Výztuž musí být
bude na č...

uže.

mentu

Díky za pozornost

Poděkování

Děkuji **Radku Štefanovi, Tomáši Trtíkovi, a Hance Schreiberové** za časté konzultace při vypracovávání prezentace.

Děkuji **Stáňovi Zažirejovi** za poskytnutí vizualizací a obrázků.

Děkuji **Petru Bílému a Martinovi Tipkovi** za vytvoření a udržování oficiálních podkladů, ze kterých vychází tato prezentace.